

Maastricht-Aftalen, og hvad fremtiden vil blive eller i hvert fald kan blive, hvis Unionen bliver til noget.

Den danske folkeafstemning den 2. juni og dens resultat med afvisning af Unionen, således som den var beskrevet i Maastricht-Traktaten, var startskuddet til en omfattende debat i de europæiske lande om fremtiden for det europæiske samarbejde. Det danske nej fik det resultat, at politikere og medier overalt blev opmærksomme på, at tiden på mange afgørende måder var løbet fra den traditionelle politiske virkemåde. De lovgivende forsamlinger i de enkelte lande kan ikke længere opføre sig som enevældige monarkier uden folkets entydige opbakning. Ikke mindst de kommunistiske staters sammenbrud var i meget høj grad baseret på folkets modvilje mod de fortsatte politiske forhold. Uden på nogen måde dog at sammenligne de vestlige demokratier med de diktatoriske regimer i Østeuropa er det dog uden for al tvivl, at den fremtidige politik i langt højere grad må basere sig på folkets reelle medindflydelse.

1993 og frem. Hvilken vision ønsker vi for Europa?

Det indre markeds idé

Ved begyndelsen af 1993 trådte det indre marked efter alle planer i kraft. Alle Fællesskabets lande tilsluttede sig dette i 1987. Målet med det indre marked er – i hvert fald i den populære teori – at nedbryde handelsbarrierer og toldmure for at sikre bedre kommunikation mellem de europæiske lande, sætte skub i den økonomiske fremgang for markedet og ikke mindst at fremme integrationen i Europa.

Denne integrations mål er dog langt fra den integration, man prøver at gennemføre med politiske midler i Unionen. Det indre markeds mål med integration er, at de enkelte lande igennem samhandel bliver så tæt forbundne, at det alt andet lige vil virke som et fælles indre og åbent marked. På dette åbne, indre marked var intentionen at udbygge de oprindelige idealer fra EF's oprettelse om fri bevægelighed for arbejdskraft og kapital, nedbrydelse af toldgrænser mellem medlemslandene og fastsættelse af ens toldgrænser over for tredjelande.

Historisk oversigt

Det er her nødvendigt at være opmærksom på, at allerede blandt EF's idémænd var der tanker om en egentlig europæisk regering med en lovgivningsmagt, der langsomt skulle vokse i takt med, at de enkelte medlemslandes tilsvarende lovgivning mindskedes. Dette mål er ikke blevet nået, men man forsøgte at fremme denne udvikling med Maastrichtpapiret.

Af mere afgørende betydning har den fælles europæiske økonomiske politik derimod været. Rom-Traktaten blev skrevet på baggrund af den herskende statsopfattelse i 1957. Produktionsomfanget af kul, stål, kornprodukter og mælk skulle bestemmes af en enkelt overnational autoritet. Baggrunden var, at man ikke mente, at afgørelser om disse vigtige produkter kunne overlades til »ukoordinerede« individuelle markeder, når blandt andet forsyningssikkerheden skulle opretholdes. Derimod skulle produktionen afgøres af regeringseksperter, der langt bedre end markedet kunne vurdere behovet for de enkelte produkter og dermed varetage interesserne for hele Fællesskabet.

Hele Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØF) blev opbygget på de samme forudsætninger.

Problemet i EF

Problemet med EF er, at den måde, hele organisationen fortsat er opbygget på, ikke har ændret sig efter de holdningsændringer, der siden er sket i de enkelte lande – både hos befolkningerne, men også i en vis udstrækning af politisk karakter. EF's gamle opbygning har bestemt ikke været populær i for eksempel England, hvorfor der her er en relativ stor politisk modstand imod hele EF. Danmark har i en årrække haft væsentlig økonomisk nettoudbytte af medlemskabet, hvorfor den danske politiske modstand mest har været holdt inden for i partiernes lukkede debatter.

Samtidig har den tidligere store gevinst for Danmark betydet, at man i »solidaritetsens ånd« ikke har følt sig i stand til at afvise Unionens strukturfonde, blot fordi betalingen gik til andre regioner end Danmark.

Selve opbygningen med en central afgørelse af både produktionens størrelse og priserne, har blandt andet resulteret i støtteopkøb, subsidier, kvoteordninger, braklægninger, etc.